

โครงการคุณธรรม

เด็กดีมีวินัย ใส่ใจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ

จัดทำโดย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4

- **ครูที่ปรึกษา : นางภรฎา หน่อแก้ว**
- **โรงเรียนพุทธโสภณ**
- **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่เขต 1**

โครงการคุณธรรม

เด็กดีมีวินัย ใส่ใจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ

จัดทำโดย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4

ครูที่ปรึกษา

นางภรฎา หน่อแก้ว

ปีการศึกษา 2568

โรงเรียนพุทธโสภณ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

โครงการคุณธรรม

ชื่อโครงการคุณธรรม เด็กดีมีวินัย ใส่ใจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ

ครูที่ปรึกษา นางภรฎา หน่อแก้ว ครูประจำชั้นคือที่ปรึกษาหลัก

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการวิเคราะห์พฤติกรรม กิจกรรมและการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนพุทธิโสภณ พบว่าปัญหาที่สำคัญควรได้รับการแก้ไข สภาพปัญหาที่พบห้องเรียนไม่สะอาด มีเศษกระดาษ ตามใต้โต๊ะ พื้นห้อง เศษดินสอและดินสอสี ที่นักเรียนเหลา นักเรียนมีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการทำเวรประจำวัน ทำให้ห้องเรียนสกปรก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 จึงหาวิธีการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของเพื่อนๆ สู่โครงการคุณธรรม “เด็กดีมีวินัย ใส่ใจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ ” เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมด้านความ มีระเบียบวินัย และฝึกฝนความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในการทำเวรห้องเรียน เป็นการพัฒนาคุณธรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีจิตอาสาที่จะช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน แก้ปัญหาห้องเรียนไม่สะอาด การจัดกิจกรรม โครงการคุณธรรม ทำให้นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติอันจะนำไปสู่การปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ในการทิ้ง ขยะ มีจิตอาสาช่วยงานครู และสร้างเสริมคุณธรรมความกตัญญูรู้ช่วยเหลืองานผู้มีพระคุณ นักเรียนมีประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ อย่างมีความสุข

สาเหตุของปัญหา

นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อไม่ช่วยกันดูแลความสะอาดของห้องเรียน

วัตถุประสงค์ที่ทำให้โครงการ

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อ การมีจิตอาสา และการมีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อในการทำเวรประจำวัน มีจิตอาสา ทิ้งขยะให้ถูกที่
3. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อ มีจิตอาสา มีระเบียบวินัย สนองต่อคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

เป้าหมายเชิงปริมาณ

- เชิงปริมาณ : นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนพุทธิโสภณ จำนวน 24 คน มีความรับผิดชอบต่อในการทำเวรความสะอาดในห้องเรียน

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- เชิงคุณภาพ : นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนพุทธิโสภณ มีความรับผิดชอบต่อในการทำเวรความสะอาดในห้องเรียน มีวินัยในการทิ้งขยะ

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนพุทธิโสภณทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความสะอาดห้องเรียน

- เป้าหมายระยะสั้น (ระยะเวลา 6 เดือน) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนพุทธิโคถน มีวินัยในการทิ้งขยะมีความรับผิดชอบในหน้าที่มีจิตอาสาช่วยทำความสะอาดห้องเรียนมากขึ้นร้อยละ 80

- เป้าหมายระยะยาว (ระยะเวลา 12 เดือน) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนพุทธิโคถน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีวินัยในการทิ้งขยะ และมีจิตอาสาช่วยทำความสะอาดห้องเรียนร้อยละ 100

วิธีแก้ปัญหา

1. ขั้นตอนการวางแผน (P)

- นักเรียนและครูอภิปราย คิดวิเคราะห์ปัญหา/วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งมีผลต่อสภาพสังคมและตัวนักเรียน

- สร้างความเข้าใจในโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการส่งงานตรงเวลา

- ศึกษาหลักธรรมคำสอน คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

- เลือกวิธีการแก้ไข และตั้งชื่อโครงการคุณธรรมห้องเรียน

- แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการคุณธรรมห้องเรียน

- ประชุมวางแผนกำหนดวัน เวลา และระยะเวลาในการดำเนินโครงการคุณธรรมห้องเรียน และวางแผนการประชาสัมพันธ์

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน (D)

- ประชุมเพื่อรับทราบกำหนดวัน เวลา และระยะเวลาในการดำเนินโครงการคุณธรรมห้องเรียน

- ทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรม โดยผ่านหัวหน้าห้องเรียน

- คัดเลือกนักเรียนแกนนำและสมาชิกของห้องเรียน จำนวน 5 คน ช่วยกันกำกับ ติดตาม นักเรียนที่ไม่ทำเวรทำความสะอาดห้องเรียน

- จัดทำสมุดบันทึกการทำเวรทำความสะอาดห้องเรียน โดยมอบหมายให้แกนนำของห้องเรียนเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบการทำเวรทำความสะอาดของเพื่อนในแต่ละวัน

- มีการประชุมสรุปโครงการทุกวันศุกร์ เพื่อนำปัญหาและแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาจากที่ประชุมมาเป็นประสบการณ์ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการทำโครงการคุณธรรมห้องเรียนต่อไป

- ทำตารางสะสมคะแนนเวรทำความสะอาดยอดเยี่ยม โดยในทุกสัปดาห์และทุกเดือนจะมีการมอบรางวัลให้แก่เวรประจำวันที่มีคะแนนสะสมมากที่สุด

- มอบรางวัลให้ “เด็กดีมีจิตอาสา” โดยการลงคะแนนของสมาชิกในห้องเรียน ในสิ้นภาคเรียน

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (C)

- มีการประชุมสรุปงาน ประชุมแบบประเมินงานและวิเคราะห์ถึงภาพรวมของโครงการ พร้อมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะจากนักเรียนแกนนำ หัวหน้ากลุ่มและหัวหน้าห้องเรียนในเรื่องปัญหาที่พบ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงในการดำเนินงานในโครงการห้องเรียนคุณธรรมในปีถัดไป

- ครูที่ปรึกษาโครงการห้องเรียนคุณธรรมให้การกำกับ ดูแล ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะ ทำการนิเทศ ตรวจสอบการดำเนินโครงการห้องเรียนคุณธรรมของนักเรียน
- นักเรียนแกนนำทำสรุปโครงการส่งครูที่ปรึกษา หลังดำเนินโครงการห้องเรียนคุณธรรมเสร็จสิ้น

4. ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนา (A)

- เมื่อทราบที่มาของปัญหา ให้นักเรียนแกนนำนำปัญหาปรึกษาหารือกับครูที่ปรึกษาโครงการห้องเรียนคุณธรรม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา
- นักเรียนแกนนำทำการจัดบันทึกเป็นการเสนอแนะเพื่อปรับแนวทางในการเข้าร่วมโครงการในปีถัดไป
- วิเคราะห์ผลการประเมินในเรื่องความสามารถและความเหมาะสมของระยะเวลาในการดำเนินงาน
- วิเคราะห์ผลการประเมิน ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดโครงการห้องเรียนคุณธรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- การวัดประเมินผล/อาจใช้รูปแบบกระบวนการ PLC โดยมีครูที่ปรึกษาให้การดูแล เสนอแนะ

หลักธรรม/พระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน (ถ้ามี)

1. หลักธรรม

1.1 อิทธิบาท 4

อิทธิบาท 4 เป็นแนวทางการเรียน การทำงาน ให้ประสบความสำเร็จที่พระพุทธองค์ได้ทรงสวดไว้ อย่างแยกคล้าย อันประกอบด้วยแนวปฏิบัติ 4 ข้อ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

- 1) ฉันทะ คือ การมีใจรักในสิ่งที่ทำใจที่รักอันเกิดจากความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำจึงจะเกิดผลจริงตามควร
- 2) วิริยะ คือ ความมุ่งมั่นทุ่มเท เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจ ที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งนั้นเรื่องนั้น
- 3) จิตตะ คือ ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ เมื่อมีใจที่จดจ่อแล้วก็จะเกิดความรอบคอบตาม
- 4) วิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา อันเกิดจาก การมีใจรัก (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) อย่างใจจดใจจ่อและรับผิดชอบ (จิตตะ)

2. ศาสตร์พระราชชา (พระราชดำรัส, พระบรมราโชวาท)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 จะยึดมั่น หลักธรรมอิทธิบาท 4 และน้อมนำหลักการทรงงานของในหลวง รัชการที่ 9 ในการดำเนินงานโครงการ ด้วยความมุ่งมั่น รักที่จะทำพยายามและตั้งใจทำให้สำเร็จด้วยการวางแผน ร่วมกันอย่างรอบคอบและร่วมกันดำเนินโครงการร่วมกัน รัก สามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้ทั้งตนเองและเพื่อนประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียนด้วยกัน

คุณธรรมเป้าหมาย/พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก

คุณธรรมเป้าหมาย   ความรับผิดชอบและความมีวินัย

พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก   นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ รู้หน้าที่ มีวินัย มีจิตอาสาช่วยทำความสะอาดห้องเรียน มีวินัยในการทิ้งขยะ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

วิธีการประเมิน

บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียน เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน ในด้านความรับผิดชอบทั้งในห้องเรียนและในโรงเรียน 2. อบรม/สอนสอดแทรกเรื่องการมีความรับผิดชอบและความมีวินัย ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวัน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และการตระหนักถึงความสำคัญคุณค่าของการรักษาความสะอาดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 3. ใช้แรงเสริมทางบวกในการปรับพฤติกรรม เช่น การให้คะแนน ให้รางวัลแก่นักเรียนที่มีความรับผิดชอบในการทำความสะอาดห้องเรียน 4. ใช้แรงเสริมทางลบในการปรับพฤติกรรม เช่น การปรับคะแนนกับนักเรียนที่ไม่มีความรับผิดชอบ ละเลยการทำเวรทำความสะอาดห้องเรียน 5. การชี้ให้เห็นถึงผลเสียและผลดีของการมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองทั้งในเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่เวรทำความสะอาด และงานที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการทำเวร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตามกฎหมายที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้กำหนดไว้ 2. การบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียน 3. เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่สมาชิกในห้องเรียนในเรื่องของการมีความรับผิดชอบและการมีวินัย ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวัน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และการตระหนักถึงความสำคัญคุณค่าของการรักษาความสะอาดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 4. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมในห้องเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์ให้แก่สมาชิกในห้องเรียน และคุณครูที่ปรึกษาโครงการ

วิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผล

พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ
<ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย - มีวินัยในการทิ้งขยะ - มีจิตอาสาช่วยทำความสะอาดห้องเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินการทำความสะอาดห้องเรียนประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินความสะอาดห้องเรียนประจำวัน - สมุดสะสมแต้มรางวัลการทำความสะอาดห้องเรียนประจำสัปดาห์ - แบบลงคะแนน เด็กดีมีความรับผิดชอบประจำสัปดาห์

ช่วงเวลาในการประเมิน

เดือนพฤษภาคม 2568 – เดือนมีนาคม 2569 ประเมินการทำเวรความสะอาดทุกวัน

ผลการดำเนินงาน

จากการพัฒนานักเรียนตามโครงการ ห้องเรียนสะอาด บรรยากาศน่าเรียน พบว่านักเรียนมีการพัฒนา (คุณธรรม/จริยธรรม) ดังนี้

นักเรียนที่เป็นหัวหน้าเวรประจำวันเป็นผู้ช่วยเหลือ กำกับติดตาม เพื่อนๆ ให้ทำเวรความสะอาดตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พบว่า

1. นักเรียนที่ไม่ทำเวรความสะอาดลดลง
2. นักเรียนส่วนใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่เวรความสะอาดตามที่ครูสั่งได้เป็นอย่างดี
3. นักเรียนในห้องมีความรักใคร่ สามัคคี ช่วยเหลือกันในห้องเรียน ตระหนักในความสำคัญของการรักษาความสะอาดของห้องเรียน

ก่อนการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	หลังการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
1. นักเรียนขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการรักษาความสะอาดของห้องเรียน	1. นักเรียนมีความตระหนักถึงคุณค่าของการรักษาความสะอาดของห้องเรียน
2. นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เวรทำความสะอาด	2. นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เวรทำความสะอาด
3. นักเรียนทำเวรไม่สะอาด	3. นักเรียนทำเวรได้สะอาดมากขึ้น
4. นักเรียนขาดวินัยในการทิ้งขยะ ทิ้งขยะไม่เป็นที่	4. นักเรียนมีวินัยในการทิ้งขยะ โดยทิ้งขยะที่ถังขยะ

ปัญหา/อุปสรรค

1. นักเรียนใช้เวลาในการทำความสะอาดห้องเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ตรวจเวร ตรวจไม่ละเอียดถี่ถ้วน ทำให้เกิดความผิดพลาดของคะแนน

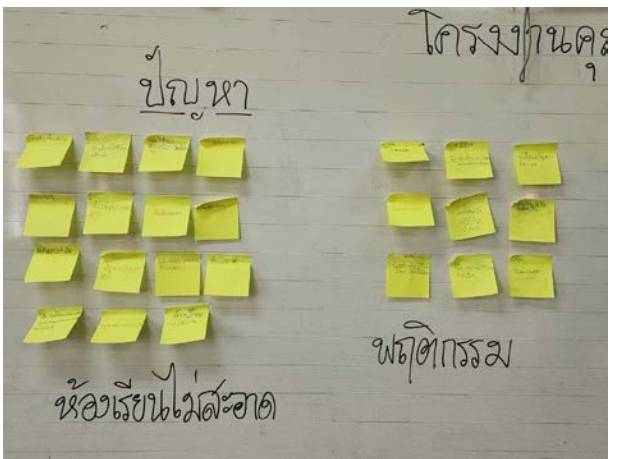
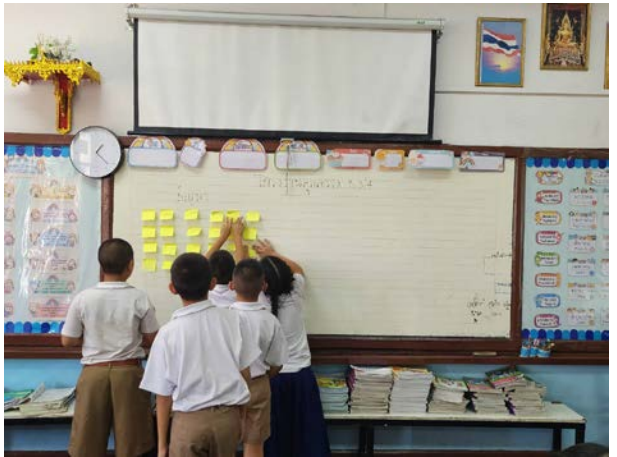
ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการทำสมุดสะสมคะแนนความดีในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมด้านอื่น ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ การทำความดี เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดี และปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมแก่นักเรียน โดยอาจทำรูปเล่มเอกสารในรูปแบบที่กะทัดรัดมากขึ้น เพื่อให้สามารถพกพาไปได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมประกอบการดำเนินการ โครงการคุณธรรม “เด็กดีมีวินัย ใส่ใจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ”
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนพุทธโสธร

ภาพกิจกรรม : การร่วมกันอภิปรายเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

ไม่ทำอะไรประจำวัน

เวลาทำอะไรไม่สะอาด
(และอีกได้ประจำวันหรือ)

ห้องไม่สะอาด

พ่อว เรียงไม้สะอาด (กลุ่ม 5) |

ถึงบยะไม่ทิ้ง

ห้องไม่สะอาด

ห้องเรียงไม้สะอาด

- ห้องเรียงไม้
ไม่สะอาด

เวลาไม่ทำความสะอาด
และเวลาไปก็เหมือน
กัน!

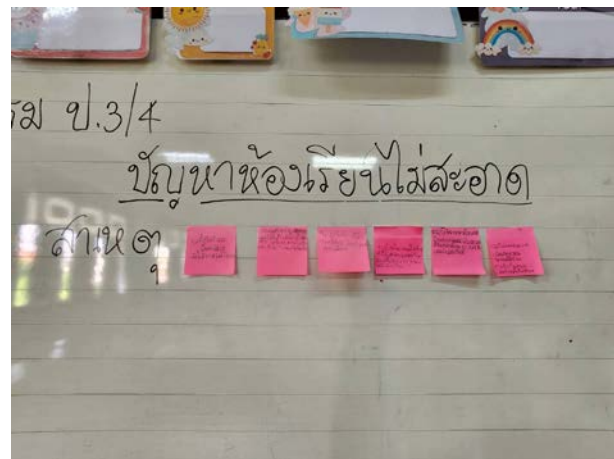
ห้องมีเศษขยะ
มาก

น้ำเรียงไม้โต๊ะ ไม่ตรง กับ
โต๊ะไม่เรียบร้อย

ยังมีภาชนะสกปรก
อีก

น้ำเรียงไม้ชักไม่
เรียบร้อย

ภาพกิจกรรม : การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ห้องเรียนไม่สะอาด

เวลาที่ยังทำเวลา
มีคนเห็นเวลา
ถึงไม่ทำเวลาแต่ไม่ทำ

ถ้าเรียนกับเพื่อนในห้อง
ทำในสิ่งที่เพื่อนทำ
เพื่อนเรียนอะไรก็เรียน
ตามเพื่อนในห้องเรียน

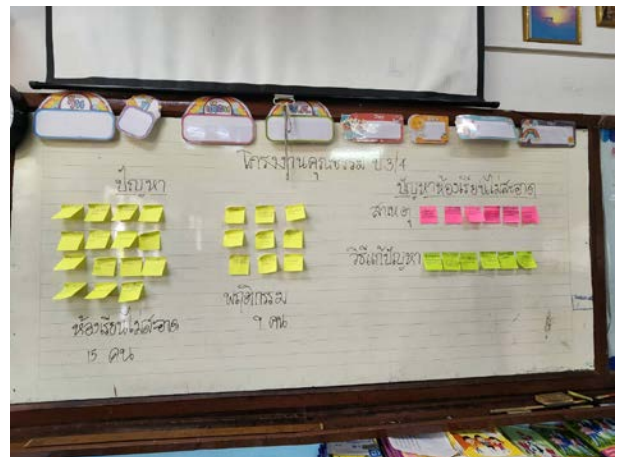
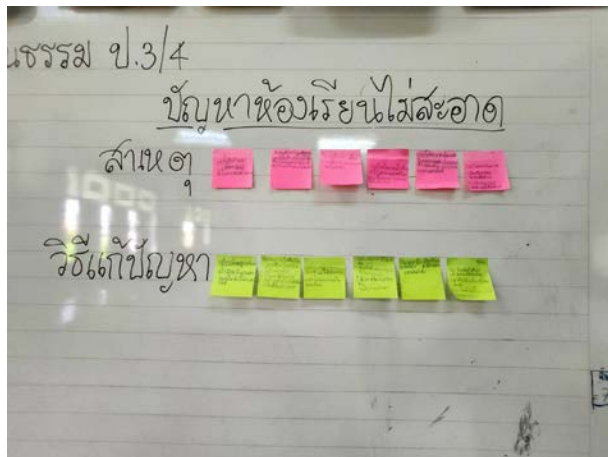
เวลาที่ยังทำเวลา
มีคนบางคนเห็นเวลา
ในห้องเรียน
(เวลาเรียน)

เพื่อนในห้องเรียน
เวลาเรียน
เวลาเรียนในห้องเรียน

- 1 เวลาไม่ยอมทำเวลา
- 2 มีคนคิดว่าเวลา
- 3 ไม่ค่อยตั้งใจทำเวลา
- 4 ไม่ช่วยกันทำเวลา
- 5 มีคนทำเวลาแต่ไม่ทำ

เด็กเรียนทั้งขยันและไม่ขยัน
และมีนักเรียนที่ขยันในห้องเรียน
ไม่ทำเวลาประจำวันหรือ
เวลาเรียน และกินขนมในห้องเรียน

ภาพกิจกรรม : การร่วมกันวางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหาห้องเรียนไม่สะอาด

1. ต้องมีคนดูแลทำเวร
2. ถ้ามีคนเห็น ผคนเวลา
อื่นสวในชั่วโมงนี้บอก
ทันที

- มีแก๊งปัญหาของในชั่วโมงเรียน
1. งดการทิ้งขยะในชั่วโมงเรียน
  2. ขอบใจใครมาทำเวร
  3. ไม่กินขนมในชั่วโมงเรียน
  4. ติดต่องานที่มทิ้งขยะในชั่วโมงเรียน
  5. ถ้ามีคนฝ่าฝืนปรับ 10 บาท

เวรทำเวรให้สะอาด
6. เวลาไม่ทำขนมใน
ชั่วโมงเรียน

- ไม่ต้องมีของทำทิ้งในห้องไป
เลย
- ชั่วโมงนี้ต้องดูคนทำเวรประจำ
วันแล้วเวรไป
- ใจเวรช่วยการขาด
ห้อง
- ช่วยกันทำความสะอาด

1. กินขนมในห้องเรียนเหมือนว่า
ช่วยกันทำเวร อย่าทิ้งขยะ
ไม่เนรคุณในห้องเรียน

- กลุ่ม 6
1. เรา ต้องช่วยกันทำเวร
  2. ของในห้องต้องช่วยกันดูแล
  3. เราต้องห้ามทิ้งขยะในห้อง
นะ ครับ
  4. เรา ต้องห้ามทิ้งขยะในห้อง
ถ้าทำผิดปรับ 10 บาท

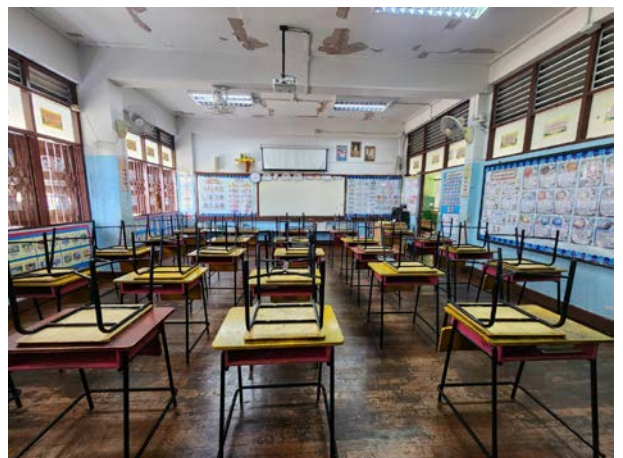
รูปภาพ : ห้องเรียนก่อนดำเนินการโครงการคุณธรรม
“เด็กดีมีวินัย ใส่ใจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ”

รูปภาพ : เวิร์กประจำวันปฏิบัติหน้าที่ทำความสะอาดห้องเรียน

รูปภาพ : ห้องเรียนหลังดำเนินการโครงการคุณธรรม “เด็กดีมีวินัย ใส่ใจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ”

โรงเรียนพุทธิโสภณ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ